

Till läsningen: 7 **t** är givetvis felristat, eller felläst, för **a**. Efter 21 **u** har ristningen varit bortslagen. R. 23 förefaller av träsnittet att döma att ha varit **r**. Möjligen har en runa funnits mellan r. 23 och 24 **a**. I kvarnstenens kant synas nu av 25 **u** endast mycket korta stycken av hst

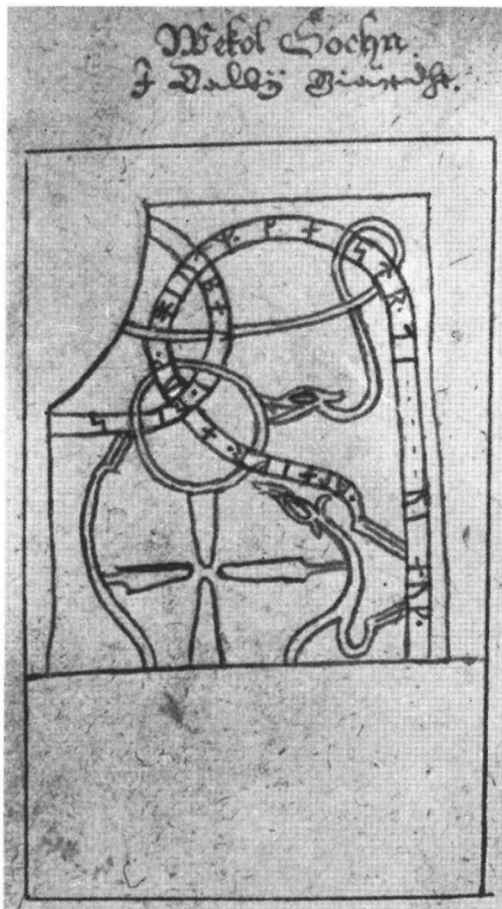


Fig. 146. U 705. Öster-Dalby, Veckholms sn.
Efter teckning av Rhezelius.

slutat på *-biorn (...ur[n])*. Likaledes har säkerligen ett namn gått förlorat i stenens vänstra kant. I detta namn ha runorna 55—57 **ui** - ingått.

Slutligen bör det anmärkas, att man icke kan vara fullt säker på att inskriften har slutat med *risti*; det kan ha följt ett objekt efter verbet, vilket ofta är fallet i Balles ristningar. Av träsnittet, se fig. 145, förefaller det dock, som om signatursatsen i detta fall har lytt endast *Balli risti*. Om andra Balle-ristningar i Trögd se ovan s. 201.

706. Öster-Dalby, Veckholms sn.

Pl. 53.

Litteratur: D 1: 71. R. Dybeck, Reseberättelse 1860 (ATA); J. H. Söderlund, Rapport 3578 b/26 (ATA); Stockholms-Tidningen 29/9 1926.

Äldre avbildningar: Dybeck, D 1: 71; J. H. Söderlund, foto 1926 (ATA).

Runblocket ligger 350 m. VNV om Mobacka, 300 m. SÖ om Ål, ungefär 500 m. NNV om »Kråkbacken», där U 704 befinner sig; en ägogräns går just där stenen ligger.

och bst. Av 26 **k** är endast ett stycke av huvudstavens nedre del bevarat. Därefter synes, alldeles i den tillhuggna kanten, ett sk (·). 27 **e** är säkert, ehuru kvarnstenens kant går igenom pricken. Av 28 **n** återstår nu huvudstavens nedre hälft och bst t. h. om hst. Av runföljden 29 **i**—35 **r** finnas nu endast korta stycken nedtill. Sk efter 35 **r** är tydligt. Efter 37 **a** utgår från övre ramlinjen en huggen linje, placerad som bst i ett **i**; linjen är en felhuggning. 41 **i** är ej stunget. Av 50 **t** återstår endast ett kort stycke av hst upptill samt högra bst. Runorna 55—56 **ui** ha stått i stenens vänstra kant, se fig. 145. 58 **b** har (liksom 30 **b**) den för Balle karakteristiska formen med bistavar som upptill och nedtill icke gå in till hst utan sluta i ramlinjerna. — Caspar Cohl (F a 6): ·**ylaifr · auk · hiutm · fastr · ti ... u - auk ... bali · rls ...** — Rhezelius (F a 10: 1): ·**ylaifr · auk · hiutm · kastr · ti ... ui ... auk ... bali · ris ...**

Runföljden 10—19 **hiulmfastr** bör väl snarast uppfattas som det vanliga mansnamnet *Holmfastr*. Ett *Hialmfastr* är belagt på U 628. Jfr **hiulmfas** på U 706, som också torde ha ristats av Balle, och **hiulmfast** (ack.) på U 750. (Namnet *Vighialmr* finnes någon gång skrivet **uikhiulmbr**, se Sö 209.)

Namnet *Ænnibrantr* är sällsynt. Det förekommer endast ytterligare en gång i runinskrifterna, nämligen på Sö 208; f. ö. är det känt som Odensnamn från Snorra-Eddan, jfr Torsnamnet *Ennilangr*.

Mellan 21 **u** och 24 **a** har säkerligen ytterligare ett namn stått. Vilket detta har varit, kan numera ej bestämmas. Möjligen vågar man förmoda, att det har

Den första uppgiften om denna ristning finnes i Dybecks reseberättelse för år 1860. Dybeck skriver där: »De två runstenarne vid öster Dalby ... söktes förgäfvat; men der är ett hittills icke känt fragment af en runsten.» I *Sveriges runurkunder* uppföres stenen som nyfunnen. Platsen »ligger i öster Dalby hage, vid en gammal, nu sällan begagnad, väg, som från Dalby leder norr ut till Ål och der förenar sig med allmänna sockenvägen genom Löt och Weckholm».

I en rapport till Riksantikvarieämbetet av den 10/9 1926 skriver J. H. Söderlund: »Enligt gamla anteckningar skall det i Ö. Dalby finnas tre runstenar. Jag har gjort besök hos byns befolkning», men man kände där endast till den år 1866 återfunna U 704. »Jag började därför att söka efter dessa tre runstenar. I en gärdesbacke på byns norra egor och i rågången mellan Elis Hagelins och Uno Karlssons hemman något hundra meter från rågången till Åls by fann jag till min stora glädje en runsten liggande kullfallen samt söndrig på tre sidor. Dess ristade sida är vänd mot nordväst.»

Grå granit. Höjd 1,10 m., bredd 1,60 m. Ristningen är svårt skadad genom flagring. På bevarade partier äro linjerna djupa och tydliga.

Inskrift:

... auk · hiulmfas ... air · litu · rais ... na · at · uikaut · f ...

5 10 15 20 25 30

... ok Holmfas(tr ... -g)æirr letu ræisa (stæi)na at Vigaut f(aður) ...

»... och Holmfast och ... -ger läto resa stenarna efter Vigöt, fader ...»

Till läsningen: Runföljden 1 a—11 s är djup och tydlig. 10 a har bst endast t. v. om hst. 12 a, som står i ristningsytans kant, har förlorat bst t. v. om hst. 16 i är ej stunget. 23 n har i ristningsytans kant förlorat hst över bst och största delen av bst t. v. om hst. 28 i och 29 k äro ej stungna. 31 u och 32 t äro något skadade; 31 u har förlorat nedre delen genom en flagring, som också har skadat bst i 32 t och hst under bst. De båda runorna äro säkra. I 33 f är övre bst tydlig, men av den undre finnas endast svaga spår i skadans kant. f är dock säkert. — Dybeck: Sk före 1 a; 12 a och 23 n ha ej observerats. Runföljden 27 u—32 t läses uikair.

Om hiulmfastr se U 705 och U 628.

Runföljden 12 a—14 r innehåller givetvis slutet av ett mansnamn. Sannolikt har detta namn slutat på -gæirr.

Namnet Vigautr är sällsynt. Det är hittills endast belagt i ytterligare fyra svenska runinskrifter, se Sö 285 och DGP sp. 1571.

Det är sannolikt, att också denna inskrift är ristad av Balle. Likaså är det troligt, att den Holmfastr som omtalas på U 706, är samme man som den Holmfastr, som nämnes på U 705. Runorna 23—24 na torde ha utgjort slutet av ordet steina 'stenar'. Det är svårt att avgöra, vilken den andra stenen i så fall kan ha varit.

707. Kungs-Husby kyrka.

Litteratur: B 590, L 697. J. Bureus, Fa 6 s. 122 n:r 64 (Caspar Cohl), Fa 5 n:r 199, Fa 10:1 n:r 100; J. Peringskiöld, Monumenta 4, bl. 30; Kyrkoinventarium 1829 (ATA); R. Dybeck, Reseberättelse 1860 (ATA); UFT h. 12 (1884), s. 295; G. Stephens, ONRM 3, s. 322 och 356; S. Bugge och E. Brate, Runverser (ATS 10), s. 135 f.; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 53.

Avbildningar: J. Rhezelius, teckning (Fa 10:1); P. Helgonius och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta 4 och B 590).

Den första bevarade uppgiften om denna runsten återfinnes i Fa 6, där stenen uppges vara »J Konungz Huseby på kyrkowedgen». I Fa 5: »Huseby Trögd Kyrkie muren.» En viktig upp-